

toegeven — waardige ironie en een oogenschijnlijk onverstoort goed humeur. Hij is er geen stap voor teruggetreden, noch ten opzichte van zijn werk, dat hij bleef voortzetten naar het woord van zijn grooten vriend „dat ieder het maar moet doen, zooals hij het kan”, noch ten opzichte van de beginselen die hij vóórstond. En hij was zonder wrok.

En in dit verband lijkt het ons haast meer dan een toevalligheid, wanneer wij nu de laatste, nog geheel door hem verzorgde September-aflevering van „Elsevier's Maandschrift” opslaan en daarin, naar aanleiding van een boekje van mevrouw van Looy over het werk van haar man, nog eenmaal alles verenigd vinden, wat Herman Robbers bij zijn leven heeft liefgehad en voorgestaan.

Het gaat over den schilder-schrijver, die zoogezegd „afbeeldde wat hij vóór zich zag”.

„Zeker”, schrijft H. R. onder de rubriek „Boekbeoordeeling”, „zoo wàs van Looy. Maar wèlk een zien was het zijne! Een zien, dat den schijn van menschen en dingen nauwelijks kende, dat altijd onmiddellijk tot het wezen, de goddelijke kern doordrong, en dit op de eenig mogelijke wijze, met de groote open liefde en de milde wijsheid, den eerbied en het ontzag, die 's levens wonderen van ons eischen om te worden gekend en verstaan. Hoe hulpeloos en bot staat toch het naakte intellect tegenover de groote natuur en de groote kunst beide”.

Met deze waarachtige waarden heeft Herman Robbers zijn leven afgesloten. Zij houden zijn geheele kunstenaarsbelijdenis in. Zij verschijnen ons vandaag in het helderst licht.

Beste Herman, de woorden overleven de menschen, en in de gedachten van allen, die hier om je heen staan, zal je òm die woorden, en ook om het zeer vele, wat je voor de Nederlandsche letteren en voor ons allen met daden hebt gedaan, nog lang voortleven. In deze opgejaagde wereld is je huis-in-het-groen een pleisterplaats geweest voor de vermoeide Muzen en een toevlucht voor letterkundig Nederland, voor de jongeren niet minder dan voor de ouderen.

Wij allen danken je daarvoor, en ook de vrouw, die deze kunstenaarswoning met zooveel liefde en zorg heeft beheerd, en wier leed vandaag het onze is.

Je hebt de „Thuisreis” naar die gelukkige plek niet meer mogen maken, onder de boomen van Westerveld moeten wij je achterlaten.

Maar wij nemen de herinnering mee aan een leven, dat rijk was in en door zichzelf, gaaf en goed. Een mannenleven. Rust zacht.